

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Szerkesztők:

dr. Buza Barna és dr. Székely Albert

Közvetítő: Városa nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landessann Miksa és Társai.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutótabb árban közölünk.

Zemplénujármegye nagy napja.

Kossuth vármegyéje ma újragyogó lapra írta be a nevét Magyarország történetébe. November 27-ike történelmi dátuma, — emlékezetes lesz a magyar historiában, s örökké tündöklő Zemplénujármegye évkönyveiben Nagy, erős, dicső volt a mi vármegyénk, — eltörpült vele szemben a fegyverek nyers erőszakára támaszkodó hatalom

Felsőes kép! Egyik oldalon a kard, a szurony, az erőszak minden hatalma, — a másikon csak egyetlenegy fegyver: az igazság. S milyen fényes, emes, magasas volt ez a fegyvertelen oldal, — milyen silány, szégyenletes, nyomorult az a másik az ő minden hatalma, ereje mellett is.

A hétfői nap az igazság nagy-szerű, felejtethetetlen diádala volt.

Mi pedig büszkék lehetünk rá, hogy Zemplénujármegye fiaivagyunk!

Az őrgórf bevonul

Már vasárnap látszott, hogy holnapra nagy dolog készül Új helyben. Élénkebb, mozgalmassabb volt a város egész nap, mint rendszeren.

Korán reggel híre futott, hogy még szombaton este megérkezett az őrgórf, akinek az érkezését pedig csak vasárnap este várták. Hogy kívül, mikép jött be az állomásról és revétlenül, az talán örökké megoldatlan problémája marad a történelemnek. (Hi ugyan kíváncsi rá a történelem) De az tény, hogy egyszer csak ott volt Szontágh Antal kivándorlási felügyelőnél, akit most, úgy látszik, a főispáni bevándorlás jobban érdekelt a kivándorlásnál.

Még pedig nem egyedül jött ő méltósága, hanem másodmagával. Lekísérte, mint Mentor, mint törvényellenes és természetellenes gyám, *Kaffka* László miniszteri tanácsos, a nagy *Kaffka*, a híres *Kaffka*, aki úgy látszik, most beállt kezdő főispánok vezérfonálnak s a méltóságos fiatal ur esztét hozta magával.

Hogy szombaton este mit csináltak Szontághnál, az szintén nincs kellőleg felderítve. Nyilván

segítettek a házigazdának a kivándorlásra felügyelni.

Vasárnap reggel aztán azon vettük észre magunkat, hogy a főispán ott van a vármegyeházán. Korán reggel esendörök kísérték oda. (Hogy vasraverve kísérték-e, azt nem tudjuk) S vele egyidőben felkerült a csütörtökön ki-dobott cokmókja is. Sőt még kégyanus külsejű napszámos is akadt (alighanem haladók), akik nagy buzgalommal rendezgették a butorokot.

Perze a esendörök is ott maradtak, mert mostanában a főispánokat — úgy, mint hajdan, a törvényesség korában a betörőket és rablógyilkosokat — állandóan esendörök őrzik. Két esendőr áll a kapuban, három sétált a főispáni folyosón, Pedig úgy látszik, fölösleges volt ilyen erősen őrizni az őrgórf urat. Legalább nem látszott semmiből se, hogy meg akar szólni, kísérletet se tett a szökésre, sőt egész nap ki se jött a szobájából, — hát igazán nem értjük, minek volt ez a nagy őrizet?

A esendörök megjelenése felkeltette a közfigyelmet, rögtön tudták, hogy itt kell lenni a főispánnak is, és perze. Kiváncsi néptömeg verődött össze a vármegyeháza előtt. Jöttek aztán a megyei tisztviselők is és érdeklődve nézték a szuronyos zsandárokat.

A tömeg különféle kérdésekkel taggatta a rend kakastollas őreit: Rabot hoztak talán?

— Már nem itt van a börtön, amoda vigyék.

— Talán félük, hogy ellopják szegényt?

Ilyen megjegyzések röpködtek a esendörök felé, akik perze méltóságukon alulnak tartották, hogy feleljenek

Legharagosabban nézték a esendöröket a vármegyei derék hajdúi. Körülbelül úgy, mint a hogy a féske nézheti a fészkébe betolakodó verebet. De furesa egy látvány is volt, amint a megyeháza kapujának bal oldalán megyei hajdu, jobb oldalán szuronyos esendőr állt őrt.

Éljenzéssel fogadták *Dókus* alispánt. A esendörök láttára ő is tisztában volt, hogy megint itt van a multkori betörés tettese,

De nem szólt semmit, nyugodtan felment a hivatalába.

Az őrgórf ur semmi életjelt nem adott reagáról. Mindössze egyszer küldte el az egyik hajdu véletlenül arra járó kis fiát szafaládcért. (Ugy látszik, éhes volt, s a esendőrrel restelt hozatni.) A kis fiu hozott is Bilanovicstól két szafaládcét. Mikor ment fel a lép esőn, meglátta az apja:

— Hát te kinek viszed azt az ételt?

— Annak a bácsinak, aki fent lakik.

— Add ide rögtön.

S elkobozta azonnal a szafaládcét is. Így aztán csak holmi konzervet evett ömeltósága, amit magával hozott.

A polgárság gyűlése.

Vasárnap délután 3 órakor a függetlenségi körben az új helyi polgárság gyűlt össze *Pekáry* Gyula meghívására. Mintegy 400 ember lehetett együtt. *Pekáry* elnök ismertette a holnapi gyűlés dolgát s kérte a polgárokat, hogy nyugodtan, méltóságosan viselkedjenek, karhatalmi beavatkozásra ne adjanak alkalmat s hétfőn reggel gyűljenek össze a a városháza udvarán. — Azután *Meczner* Béla szólt a polgársághoz, szintén a kormány gaz me-renyletet bírálva. Mikor a szabadság eltiprásáról, az alkotmány veszedelméről s a hazafiak kötelességeiről szólt, könnyek lepték el szemét s nem tudta folytatni a beszédét. Meg volt hatva mindenki, s bizony a legtöbb ember szemében megcsillantak a könnyek.

Hogy a polgárság nyugodt magatartását próbára tegyék, elindult a függetlenségi körből a már több mint ezer főre szaporodott tömeg s egy hang, egy kiáltás nélkül, esendesen mint egy temetési menet vonult végig a Széchenyi-téren s Kazinczy-utcán. Azután visszatérve megállt a kör előtt s ott az isten szabad ege alatt, levett kalappal énekelték el a Hymnust s a Kossuth nótát. Aztán a legszbb rendben eloszlottak.

Százás bizottság.

Délután öt órakor a százás bizottság tartott ülést a függetlenségi körben. Alig egy két tag

maradt el. Ott volt gróf *Andrássy* Géza, gróf *Hadik* Béla, *Széchenyi* Ernő gróf, báró *Vécsey* Béla, báró *Vécsey* Alfonz, *Sennyey* Géza báró s a százás bizottság csaknem valamennyi tagja. Gróf *Andrássy* Gyula és *Sándor* is jelezték jövetelüket, de sógoruk, gróf *Széchenyi* Imre temetése miatt nem jöhettek.

Beható tanácskozás után kimondta a bizottság, hogy az alispán s a tisztikar eljárását mindenben helyesli, a holnapi gyűlésen való megjelenést *beestelen-ségnek* s *hazairulásnak* tekinti, — ellenben a megyebizottság összes tagjait felhívja, hogy holnap reggel 8 órakor jelenjenek meg mindnyájan a városi színházban, onnan testületileg vonulnak a vármegyeháza elé, s miután valószínűleg az utca hosszában lesz a katonaság sorfala felállítva, ezen sorfal mögött, a vármegyeháza szemben foglalnak állást. — A részletnk előkészítésére *Andrássy* Géza gróf, gróf *Hadik* Béla, id. *Meczner* Gyula, *Pekáry* Gyula, *Meczner* Béla, dr. *Buza* Barna s dr. *Fried* Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki.

Este.

Vasárnap estére már a megyebizottsági tagok nagy része Új helyben volt. Meglátszott ez a vendéglőkön, kávéházakban, amelyekben mindenütt feltűnt élénk-ség uralkodott. Négy helyen is luzta a cigány, s a kuruc dalok és Kossuth nóta hangjaiba nem egyszer belevegyült az a rég igaz nóta is, hogy: Jaj de huncut . . .

A megyeháza előtt késő éjjelig nagy tömeg állott, de semmi különöset nem tapasztalt. A főispáni ablakok sötétek maradtak. Nem is lehettek világosak, mert a hazafias villanytársulat levágta a főispáni lakás vezetékeit. Helyesen: aki a szolgaság sötétségét hozza ide, annak ne jusson itt világosság.

Hétfőn reggel.

Szürke, ködös őszi reggel virradt Új helyre november 27-én. Az a köd mintha a megölt törvényesség szemfedőjéül szállt volna le a földre . . .

Korán kelt a város. Igen sokan kimentek az állomásokra a reggeli

vonatokkal érkező bizottsági tagokat fogadni. Nem csuda: egész vasárnap tele volt a levegő riasztó hírekkel: hogy ez is elmegy, az is elmegy a gyűlésre, hogy huszonötven lesznek, ötvenen lesznek, — hát érdeklődött mindenki, hogy bejönnek-e tényleg azok, akik gyanusoknak voltak elíresztelve.

A „hős” Wollmann.

Legjobban emlegették már vasárnap is *Wollmann* Kázmér. Ő ugyanis már előre levelet írt dr. Ambrózy Agostonnak — aki az elhatározása iránt érdeklődött — s abban azt mondja, hogy ő se akart eredetileg bejönni, de miután leütéssel fenyegették egyesek, ő megmutatja, hogy bátor legény, s már most csak azért is bejön. Mindenetre szép dolog ez a lovagi bátorság, de úgy képzeljük, hogy mégse valaminél is vicces kétség csendő fedezete mellett vitézkedni. Akkor hencsejzen majd *Wollmann* ur, ha nem lesz köztülte csendő meg huszár!

Wollmann ur hősi bátorságát azonban már a bevonulása is kompromitálta némileg. Csudálkoztak ugyanis a bizottsági tagok, hogy *Wollmann* nem érkezett reggel a laborci vonattal. Azt hitték, hogy elővette a jobbik esztét, s otthon maradt. Ebben a megnyugvásban jöttek be a vasutól. Egy óra mulva aztán híre ment, hogy *Wollmann* tényleg megérkezett a laborci vonattal reggel, de nem mert kiszállni a kint lévő megyebizottsági tagok előtt (egy kis szemérmézet maradt benné mégis.) hanem bent maradt a vasuti kocsiában, s csak mikor már mindenki elment, egy félóra mulva jött ki a kocsiból, s úgy surrant be a városba.

Huszárok, csendőrök.

Szegény jó magyar huszárokat már reggel 6 órakor felállították a Széchenyi téren, szembe a vármegyeházzal, kettős vonalban a megyeküttől egész a Wekerle-térig. Azután a csendőrök álltak fel a vármegyeháza kapujának két oldalán s bent a kapu alatt és a folyosókon, sűrűn egymás mellett. Feltűzött szuronyon álltak ott és bizonyára azon tűnődtek, hogy miért kell nekik itt lopni az időt, mikor olyan nyugalom és csend van, hogy a légy zugást is meghallani. Vagy talán ép itt voltak igazi hivatalukban, mint csendőrök. Őrizhették a csendet, — volt mit őrizniök, olyan csend volt a téren.

A színházban.

A színház előtt s a korona utcán teketélt az utca az emberek tömegétől. Már 8 óra előtt kezdtek sűrűn gyülekezni s 8 óra után hatalmas tábor indult be a Korona utcából a színház felé. Amint a szűk színház utcában a színház bejáratáig jutottak, a Rákóczi-utca felől részben, a színház-utca egész szélességét elfoglalva ott állott csendben, sorakozva *Dokus* Gyula alispán vezetésével az egész tisztikar. Felejthetetlenül szép látvány volt ez. A bizottsági tagok menete is megállt egy percre, amint így

szemben állott a két tábor, egyszerre falharsant a lelkes éljenzés:

- Eljen a tisztikar!
- Eljen az alispán!
- Eljenek a fősztaligabírák!

Aztán lassan vonultak be a színházba, amelynek földszintjét s színpadát egészen megtöltötte a bizottsági tagok tömege, a páholyokat s karzatot pedig a polgárság s a hölgyek foglalták el.

Matolai Etele, a százas bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket, s kérte, hogy teljes csendben, néma méltósággal vonuljanak a vármegyeház elé.

Azután *Dokus* alispán mondott ennyit:

— Jelentem, hogy idejött, a bizottsági tagok gyülekezési helyére az egész tisztikar. Mindnyájan itt vagyunk, egy se hiányzik. Együtt vagyunk, együtt érzünk vármegyénk közönségével s akaratát teljesíteni fogjuk. Miután a törvényhatósági bizottság megtöltötte, hogy a Pallavicini őrgórf által egybehívott gyűlésen részt vegyünk, senki se fog közülünk oda elmenni!

Csudás ereje, óriási hatása volt ezeknek az egyszerű, de mérhetetlen jelentőségű szavaknak. Percekig tapsolt és éljenzett a közönség. — Azután a kitett ívekre a megjelentek felírták neveiket,

Felvonulás.

Lassan kivonultak aztán a színházból s zárt sorokban, csendesen, némán vonultak fel végig a Korona utcán a Széchenyi térré. Ott a megyeházzal szemközt levő járdán, a huszárok sora mögött állottak meg, elfoglalva a járdát a nagytemplomtól egész a Wekerle térig sűrű tömegben. Valami roppant erő, valami rettenetes, elszánt tiltakozás nyilatkozott meg ebben a néma felvonulásban és elhelyezkedésben. Látszott, hogy ennek az ezernyi ezer embernek mindenike átérzi, átérzi azt, ami történik, s igazsága tudatában épen temetési némasággal tette az erőszakos törvénytiprás ellen Középen, a vármegyeháza kapujával szemközt állottak a vezetők: gróf *Andrássy Géza*, gróf *Hadik Béla*, *Bernáth Béla*, *Meczner Béla*, *Buzs Barna* képviselők, br. *Vécsey Béla* és *Alfonz*, br. *Senyey Géza*, *Pekáry Gyula*, *Meczner Gyula*, *Fried Lajos* és a megyei tisztikar.

Az utca.

Impozáns képe volt a Széchenyi térnek másképp is. Mintha egy nagy temetési gyülekezet volna az egész. Minden házon, minden erkélyen fekete zászló. S a tér tele sorban álló katonákkal és csendes, szóvalan néppel. Minden erkélyen hölgyek, akik nagyrésze szintén teketébe öltözött.

Így állt az egész közönség némán, nézve a vármegyeházát zárt ablakait, s a csendőrök sorfalát, amely közt az egész idő alatt az újságírókon s rendőrségi személyzeteken kívül egyetlenegy ember se ment be a vármegyeházára.

„Esküszik”.

Tíz óra tájban egyszerre csak megkapó látvány vonta magára a

közönség figyelmét. A vármegyeháza zászlótartó árbocára lassan, szomorúan húzódott fel a vármegye nagy fekete lobogója. Mély, tompa morajlás zugott végig a tömegen. Valami szívekbe markoló, megindító jelenet volt az. Mintha maga az ősi székház is tiltakozott volna néma fájdalommal az ellen, ami odabent történik. Mintha annak a nagy emlékektől megszentelt épületnek a haragvó lelke, mintha a nagy örök megsértett szelleme emelkedett volna annak a telete lobogónak a képében a levegőbe.

Odabent ép abban a pillanatban törté le Pallavicini a vármegye pecsétjét a székház ajtajáról...

Azután hangzott a német vezényszó:

— Ergreift den Säbel!

Ez a huszárok kivont karddal tiszteletgejt. A tömegen végigszállott egy halk kiáltás:

— Most esküszik!

S csakugyan pár perc múlva jöttek ki a megyeházából sapadt, felindult arccal az újságírók, jelentve, hogy az őrgórf egyetlen egy bizottsági tag jelenlétében letette az esküt.

Száz meg száz ember sóhajtott egyszerre.

— Verje meg az isten!

A színházban.

Azután, valami különös lelki egyetértés folytán az egész közönség, mintha vezényszóra tenné, levette a kalapját, s ezer meg ezer ajakról egyszerre zuggott fel a panaszos imádság:

Isten áldd meg a magyart!

Ugy illett az alkalomhoz az az ének!

Nyujts feleje védő kart,

Ha küzd ellenséggel?

A Himnus eléneklése után a Kossuth nótá hangjai mellett bámulatos rendben vonult az egész közönség vissza a színházba

Zárjelenet.

Soha még ennyi ember az új helyi színházban nem volt. Zsúfolva a földszint és színpad a végletekig, a páholyok és a karzat — legnagyobb részt hölgyekkel — annyira megtelve, hogy szinte remegni kellett a leszakadás veszedelem miatt. Azért nagyon rövidre kellett szabni a felszólalásokat is.

Meczner Béla, a százas bizottság alelnöke szólott először. Nagyhatalú, lelkes beszédben mondotta el, hogy ami ma történt, az fényes diadala s örök dicsősége Zemplénnvármegyének, mert az egész megyebizottságból, hatszáz ember közül csak egyetlenegy trüf akadt, aki már most mindekorra ki lesz a vármegye társadalomból kőszítve. Hálás köszönetet mond a vármegye tisztikarának páratlanul szép és nemes magatartásáért, köszönetet mond azoknak az állami tisztviselőknél is, a kik mint egyuttal megyebizottsági tagok, inkább hallgattak magyar szívükre, mint a felső erőszakra, s távolmaradtak a gyűlésből, s köszönetet mond Ujhely polgárságának azért

a nagyszerűen nyugodt és méltóságos viselkedésért, amelylyel a mai nap hazafias tüntetését olyan tökéletes sikerrel emelték.

Ezután *Buzs Barna* mondta körülbelül a következőket.

— Tekintetes törvényhatósági bizottság! Így szólók, mert itt van ma együtt Zemplénnvármegye közgyűlése, nem ott, ahova a törvénytelen eszköze összehitta.

Lízházban vagyunk, ahol rendszeresen komédiákat szoktak játszani. De ma ott játszották a komédiát a vármegyeházán!

Ami ott történt, az nem volt megyegyűlés, az nem volt eskü, annak nincs semmi érvénye s nem is lesz soha.

A pillanat komolyságához és méltóságához mért egyszerűséggel indítványozom, mondja ki Zemplénnvármegye egybegyűlt közönsége, hogy a Pallavicini őrgórf által ma letett esküt érvénytelennek és semmisnek tekintni, alkotmányvédő határozatait teljes erejükben tenntartja, tisztviselőit a Pallavicini őrgórf által való hivatalos érintkezéstől továbbra is eltiltja s minden ebből eredő kárért és üldöztetésért irányukban az erkölcsi és anyagi felelősséget vállalja!

A kinevezett főispán elmondta ma az esküjében, hogy az isten őt úgy segélje, mint ahogy a törvényeket meg fogja tartani. Hiszem, hogy őt is, meg a kormányt is, amely őt nyakunkra küldte, úgy fogja segélni az isten, ahogy most megtartják a törvényt, s hiszem, hogy nemsokára a nemzeti ügy d adalát megérve büszke elégtétellel fogjuk kiálthatni: Él még a magyarok bosszuálló istene!

Zajos éljenzés közt jelentette ki *Meczner* Béla, hogy a vármegye közönsége *Buzs Barna* indítványát egyhangulag elfogadta.

Azután teljes csendben és rendben oszlott el a temérdek közönség.

*

Hogy mi történt a vármegyeházában, hogy tört be Pallavicini a nagy terembe, hogy tette le Kossuth, Rákóczi és Andrássy képei előtt az istenkáromló esküt, hogy jött elő a csupaszkepi idegen fiatal ur, hogy lett belőle egyszerre vármegyei jegyző, hogy fogott kezét azután a „főispán” a *Wollmann* Kázmérból álló közgyűléssel, hogy riadt meg az egész vitélző kompánia ettől az egy szótól *bomba*, — mindez meg van írva külön kiadásunkban. A részletekre pedig helyszűke miatt jövő számunkban térünk rá.

*

Hétfőn délután temérdek nép állott még a vármegyeháza előtt. Várták a főispánt, mert úgy volt kihirdetve, hogy délután 4 órakor utazik el. De még az orrát se merte kidugni, s csak kedden reggel ment el. Három utaztak, a gyönyörű tritólium: *Pallavicini*, a „főispán”. — *Béla* *Burchard*, a „jegyző ur” és *Wollmann* *Kázmér* a „közgyűlés”. Ép együvé valók! Már reggel 6 órakor kiszöktek az állomásra, 30 csendőrkísérte őket s így sikerült a népjogok vitéz harcosainak baj nél-

kül ellanok. Magokkal vihették egy vármegye akkt, megvetését és gunyakaját.

A szász bizottság héttől d. u. két órákor újra ülést tartott s több adminisztratív intézkedés után *Kossuth* János indítványára elhatározta, hogy a vármegyéhez nagytérben elhelyezendő emléktáblával örökíti meg a mai nap diačalát.

Beszélgetés

Pallavicini Alfréd ögróffal és Wollmann Kázmérral.

A hétfői nap eseményeinek kétségkívül az új főispán és az egy megyebizottsági tag a hőse, aki nélkül az installálás paródiája nem történhetett volna meg.

Lapunk egyik belső dolgozótársának ez alkalomból mindjárt az installáció után alkalma volt beszélni az új főispánnal és Wollmann Kázmérral is.

Tudósítónk a következőkben számol be a beszélgetéseiről:

Mit mond Wollmann?

Először Wollmann Kázmérral jelentkeztem egy kis interjúra, aki a legnagyobb készséggel állt rendelkezésemre.

Wollmann Kázmér az ögróf ad hoc haloszbájában fogadott. Elmondta Wollmannnak, hogy alkalmat akarok adni neki, akinek nevéhez mostan egy hazafias vármegye átká tapad, hogy esekedetét kimagyarraza és esetleg enyhítse.

Wollmann kis zömök ember, zöld vadászruhában, harisnyában szerepelt az installáción, mert csak hétfőn reggel jött a vonaton és már nem kapott egy szállodában sem szobát, ahol átöltözködni lehetett volna. Tört magyarsággal beszél, szemeiben a mai izgalmas napnak vad lángra lobogott és a legkevésbé sem látszott olyan embernek, aki megijedne az árnyékától.

Mi indította őt arra, Wollmann ur, kérdeztem, hogy ilyen hátlan szerepe vállalkozók?

— Királyhűségem és az a meggyőződés, hogy a király kinevezési jogát respektálni kell.

— Más semmi?

— Meg aztán az, hogy engem terrorizálni akartak. A vidékről póstán halomszámra érkeztek hozzám fenyegető levelek, hogy felszárnak, lelőnek, ha bejövök a megyégyűlésre. Otthon Krasznibródon pedig Haraszthy főszolgabíró zaklatott minduntalan terrorizmusaival. Hát csak azért is bejöttem! Hogy lássák, hogy van még bátor magyar ember.

— Tudja Wollmann ur, hogy a mai esekedetével ellentétbe helyezkedett ön egy vármegye hazafias gondolkodásával. Nem fél ennek következményeitől?

— Nem, egy cseppet sem. Sokkal önértesebb vagyok, semhogy visszariadjak szabad elhatározásom érvényre juttatásától.

— Mióta lakik ön Krasznibródon?

— Tizenhat éve. Csaldas ember vagyok. Egy leányom férjével van, Renéfi fiam pedig, aki azelőtt a Ferencz József intézet növendéke volt, most elektrotechnikus.

— Magyar állampolgár?

— Igen, bár porosz származású vagyok, de már régen magyar állampolgárnak esküdtem és azóta szívelem lélekkel magyar vagyok.

— No, a mai szerpléséből nem igen látszik ez m-g.

— Bocsnátot kérek, felelte Wollmann vad lelkesdéssel, magyar vagyok, de szent előttem a király akarta és utólam a hepezsákos hazafiasságot.

— Politikusi ember ön és ha igen, régen foglalkozik már politikával?

— Igen.

— Most milyen párti ön?

— A szabadelvű párt tagja vagyok, ugymond, s mindjárt elő is mutatta az országos szabadelvű pártnak tagsági jegyét.

— E szerint ön nem haladóparti és elis itéli a Fejérvári kormányt?

— El bizony s nem is jósolok már annak hosszú életet.

— Ezek után igen nehéz megörteni, Wollmann ur, hogy miért exponálta ma oly nagyon magát?

— Mert beleüldöztek engem uram ebbe a hátlan szerepebe a vakmerő terrorizmusok, melyek egy 54 éves magyar embert véleménye szabad nyilvánításában meg akartak akadályozni. Meg aztán abban a meggyőződésben vagyok, hogy ha egy főszolgabíró vagy bírói kinevezést respektálunk, akkor egy főispáni ki nevezést is respektálni kell. En eleinte csak ezt hangzottam ott hon és csak miután terrorizáltak, határoztam el, hogy ha át is szárnak, de elmegyek az installálásra.

— E szerint, ha nem fenyegettek volna őnt, akkor be se jött volna a gyűlésre, ugyebár?

— Esetleg nem, de férfiaságom nagyon bántotta, hogy oly gonoszul terrorizáltak engem.

— Nézze, Wollmann ur, most már az installálás után vagyunk. Most már csak azt az egyet kérdezem öntől, hogy nem sajnálta-e még meg, hogy ön lehetővé tette az installációt. Feleljen színtén.

— Nem, uram, a legkevésbé sem. Nem én vétettem a törvény ellen, hanem az urak ott a másik oldalon, mert nem respektálták a király ki nevezési jogát. Uram, nálam a királyom iránti hűségem többet számít, mint az ellerzék lármája.

Egyéb kérdeznem valóm nem lévén, épen el akartam köszönni Wollmann úrnól, hogy a főispánhoz menjek, mikor megnyílt az ajtó és belépett rajta Pallavicini ögróf.

Most már nem volt oly sápadt, mint az installáció előtt. A megszínjű mente igen jól festett szép alakján és feszes tartása mingyárt elárulta, hogy a közel multban főhadnagy volt az ögróf ur.

Barátságosan kezét nyújtott nekem, megkínált szilvóriummal és cigarettával és nevetve kérdezte:

Mit mond az ögróf?

— No, újságíró uram, kifagatta már Wollmann urat.

— Igen is, méltóságos uram, épen most végeztem vele és ezután épen méltóságodnál akartam alkalmatlan kodni egy kis interjúval.

Az ögróf ur egykedvűen válaszolt: — Hisz elég rosszat összeirtak már rólam.

— Épen azért jöttem méltóságodhoz, hogy, ha lehet, valamit jót is írjak az ögróf úrról.

— Rendelkezésére állok.

— Meg van elégedve a főispán ur a mai installációval?

— Meg. A törvény előírása szerint beiktattam és letettem a hivatalos esküt. Bár, hogy őszintén szóljak, az a családásom megvan, hogy nagyobb közönségre számítottam.

— A családás a mi részünkön is megvan méltóságos uram, mert mi azt hittük, hogy egy bizottsági tag se lesz a gyűlésen. Ugy mondták, hogy a karzaton szocialisták lesznek.

— Nekem semmi közöm hozzájuk, mondta az ögróf. A karzatokat a hölgyek részére tartottuk fenn.

— Azt már igazán a hölgyek sajnálhatták jobban, méltóságos uram, hogy nem láthatták ma őnt.

Az új főispán, aki igen szép arcu ember, udvarias meghajlással köszöntö meg bókomat, majd indulatosan, kipirult arccal a következőket mondta:

— Az urak nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy olyan apró boszantásokkal, hogy boykottot kiabálnak redim, személyeskednek velem, elvágják a villanyvezetékemet, eltöltik a hajdukát tőlem, nem adnak kosztot nekem, — megtörhetik az

én derekam. Magyar ember vagyok, őseim vérüket hullatták a hazáért, a királyunk hű alattvalója, a hazának hű fia vagyok.

— Mindenki esodálkozik rajta, méltóságos uram, hogy ön elvált ill hátlan szerepet. A legkevésbé sem irigyléreméltó méltóságod helyzete, nem különösen Zemplénvármegyében.

— Jól tudom ezeket, de a király öfelségének és a hazának véltom szolgálatot tenni, mikor a főispánságot elváltam.

— Hogy a hazának tenne ezzel szolgálatot méltóságos uram, feleltem ön, azt kétségbe lehet vonni.

— Tőved ön! Örülhet Zemplénvármegye, hogy ha már kellett valakinek főispánnak lenni, ön vállalkoztam rá. Ki tudja, ki és milyen szándékkal jött volna helyettesem.

— Méltóságodnak ezt a kijelentését oda kell magyaráznom, hogy ögróf ur jó szándékkal jött ide.

— Határozottan a legjobb szándékkal.

— Az utcát ellepő huszárok és esendörök nem erre vállanak.

— Erőszak ellen kénytelen vagyok erőszakot használni. Legutóbbi itt-letémkor távozásom alkalmával szánt- szándékkal eltávolítottam magam mellől a karhatalmat, hogy próbára tegyem a közönséget. Az eredmény az volt, hogy sárral, kövel megdobáltak, sőt a gyerekek már léceket is húzgaták a kerítés mellől a megtámadásomra. Mindössze két socialista ifjú, aki a tömeget tőlem távol tartani igyekezett, volt a segítségemre és egy kis zsidóleányka, aki a sarat minduntalan tisztogatta rólam, mondván: „szegény főispán bácsi.”

Hát nem lennék ostoba, ha engedném magamat agyonütetni? Minő jobban terrorizálnak engem és minél inkább összekötik a személyi becületemet hivatalos főispáni állásommal, annál jobban elmérgesítik az urak a helyzetet.

— Ugy mondják, hogy méltóságod nem igen foglalkozott eddigelő politikával.

— Ez igaz. Főhadnagy voltam és magam sem gondoltam, hogy főispán legyen valamikor belőlem. Ezek után már csak primás lehetek.

— Meggondolta jól ögróf ur eslekedetének fontosságát, mielőtt a főispánságot elvállalta.

— Katona ember vagyok. Mikor királyomnak kell szolgálatokat tenni, természetesen a törvényesség határain belül, nem szoktam sokat gondolkodni.

— Mik a szándékai a jövőre nézve főispán urnak?

— Erre határozottan még nem felelhetek.

— Lehetséges az, hogy az itt tapasztalt fogadtatás elvegye méltóságod kedvét és lemondjon megbízatásáról.

Egyelőre semmi esetre sem válok meg a főispáni székemtől. Férfiaságom tiltja, hogy gyáván meghátráljak. Hogy később mint és hogyan lesz, az a körülmenyektől függ.

— Leginkább mitől?

— Sok mindentől, így a megye közönségének viselkedésétől is. Jövő eslekedeteimben a közönség viselkedése fogja irányozni tetteimet. En jó szándékkal jöttem, de az is bizonyos, hogy ha a közönség nem tartja meg méltóságát és higgadtságot és különösen, ha személyemet minduntalan gyalázni fogják, én is el fogok menni a legszélő határokig. Látja, hallottam, hogy egy igen jó barátom a szász bizottság ülésén úgy nyilatkozott rólam, hogy nem ellél, hanem sajnál engemet, Őszintén mondhatom, ez meghatótt engem. Ha valamivel, csak ilyen és hasznló eszközökkel irányozható az én akaratom. De kicsinyeskedésekkel és terrorizmusokkal nem.

— Ugyebár méltóságod, most a pesti minta szerint nálunk is az erőszak következik. Nevezetesen a karhatalom igénybevétele az alispáni hivatal átadására és a többi,

— Erre nézve most még választ nem adhatok. Mindeztideig intézkedés nem történt?

Wollmann Kázmér nyilatkozatainak oszintesége és elhatározásának tisztasága már érdeme szerint volt és lesz méltatva. E helyütt csak az ögrófi kijelentésekről kellene nyilatkoznunk. De azokra sem kell hosszasan reflektálni. Nyilatkozataiból kitűnik, hogy neki, a ki a politikához abszolúte nem ért, s a ki — saját kijelentése szerint, még az újságokban sem szokta a politikai híreket olvasni, halvány sejtelmek sem volt arról, hogy a királynak tett könnyelmű ígérete folytán milyen csunya szerepet szánt Kristóffy. Így inkább sajnálatra méltóknak tarthatjuk a tapasztalatlan ifjút, a ki minden valószínűség szerint most már tudatára ébredt annak, hogy becsstelen tettek elkövetésére van ide küldve, s undorral fogja a neki szánt bakó szerepet visszautasítani.

Pallaviciniek véleménye az ögrófról.

Ögróf Pallavicini Ede valóságos belső titkos tanácsos — az *Egyetértés* hiradása szerint, levelet irt a zempléni megyefőnököknek, melyben azt írja, hogy vállalkozásával szégyent hoz a családra. *Mondjon le rögtön, mert a főispánságra különben sincsen semmi képessége.*

A Budapesti Hírlapban pedig a következő levél jelent meg:

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának mai, nov. 26-iki számában a „Válság” című rovatban következköket olvassom: „Minddenki „népessaló mágnás” nekik, aki a nemzet jogait védi, de a kormány grófjai: a Laszbergok, Pongráczok, Pallavicinik, Telesi Kolozsbán, Csáky nem tudom hol stb., stb. — ezek nem népessaló mágnások.” — *Határozottan tiltakoznom kell az ellen, hogy családóm neve többes számban és egyenként egy sorban említessék, mert találkoztam egy magáról megfelekedezett és megtevelyedett ember, ki, sajnos ugyancsak a nevet viseli. Nem tekinthetem a többes számot statisztikai alaknak, mert folytatólag több más név viselőjét egyénileg nevezi meg. Kérem ezt szives tudomásul venni s vagyok a t. szerkesztő urnak hiva*

Mosdós, Somogyi. nov. 26.

Pallavicini György ögróf.”

Staut József bojkottálása.

Staut József főispáni titkár, a *miért mint törvényhatósági bizottsági tag* szembehelyezkedett Zemplénvármegye hazafias határozatával és közreműködött az installáció-paródiánál, Zemplénvármegye tisztviselői bojkottálják s vele minden társadalmi érintkezést megszakítottak.

Követésre méltó példa.

Tisza-Karád község képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésében 1500 koronát szavazott meg az alkotmányvédelem czéljaira és ezen összeget a szász bizottság rendelkezésére bocsátotta.

Budapest üdvözlöte.

Budapest törvényhatósági bizottsága tegnap tartott közgyűlésében egyhangúlag határozatot hozott, melyben Zemplénvármegye hazafias ellenállásáért üdvözl.

Felolós szerkesztő:

dr. FEHÉR MÁRTON

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA,

Alapítva 1845.

Telefon 226.

Az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb térfi, fiu és leányka ruhatelepe

NEUMANN M.

cs és kir. udv. szállító, szerb és bolgár udv. szállító.

Miskolc Széchenyi-utca 44. Miskolc

Saját felügyelete alatt kizárólag gyapju szövetből készült ruhái u. m. *városi bundák, utazó bundák, lábszákok, gazdasági kabátok utcai és salon öltözetek* minden alakra készen kaphatók.

Különlegesség fiu- és leányka ruhákban, a melyeknek megrendelésénél a kor mértékül szolgál.

Mérték utáni rendelések mesteri szabással és mérsékelt árban készülnek.

Nagy képes árjegyzéket ingyen küldök.

6 szekér 3 kordé, 8 teljes lószerszám, jó, használható állapotban, jutányos árban eladó. Értekezni lehet a törvényszéki palota építési irodájában Kazinczy-utca 523-ik szám.

Saját főzdemben főzött

törköly

literenként 2 koronáért kapható.

Széles lapos kövek, járdáknak, esetleg raktáraknak kövezésére olesó árban eladó

Bánóczy Kálmán.

Birtokeladás.

Szabolcsmegyében, Nyiregyháztól egy órányira, a vasutótól fél órányira egy 383 holdas birtok, 25 hold szőlő és gyümölcsös, a többi szántó, gazdasági épületek, 10 kat. hold dohányengedély, bankteher 30.000 korona 110000 koronáért eladó.

Ugyanott esetleg még egy 750 holdas hasonló birtok eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Dr. Nagy Arthur ügyvédi irodájában Sátoraljaújhely,** Kazinczy utca.

9249-905. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A sátoraljaújhelyi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szakál Ségia István végrehajtható, kiskoru Hornyák István és társai végrehajtást szenved elleni 100 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék területén lévő, Bodzásujlak község határában fekvő a bodzásujlaki 126. számú tjkvben A. 1. 1-12. sorsz. alatt felvett 159. hr. sz. ház udvar és kert, 297. hr. sz. Katidomb dűlőben fekvő szántó, — 510. hrsz. Moesár kut dűlőben fekvő szántó, — a 683. hrsz. Hosszúkötői dűlőben fekvő szántó, — a 833. hr. sz. a Kásói utnál fekvő szántó, — a 937. hrsz. Középső dűlőben fekvő szántó, — az 1069. hrsz. Kisztei határnál fekvő szántó, — 1264. hrsz. Kisztei árok dűlőbeni szántó, — 1391. hrsz. Helmecezz melletti rétföld

szántó, — (2142-2143.) hrsz. Garany dűlőbeni szántó, — 1514. hrsz. a Földek végében fekvő rét, — 1732. hrsz. Garany alatti rét, — az 1. 14-15. sor, 203.99. hrsz. szántó és 1093.65. hrsz. szántóból a B. 21-23. alatt kiskoru, Hornyák Erzsébet, kiskoru Hornyák János és kiskoru Hornyák Istvánt 5.15 részben megillető jutaléokra 1218 koronában ezenel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi december hó 13 ik (tizenharmadik) napján délelőtt 10 órakor Bodzásujlakon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak azingatlan becsárának 10%-át vagyis 121 kor, 80 fill. készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881: november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § kifejtött óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Sátoraljaújhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1905. évi október hó 31. napján.

Wielland, kir. tszéki bír.

§ Kazinczy-utcában több kisebb-nagyobb üzlethelyiség kiadó 1906. május 1-étől.

Felvilágosítást ad

Péchy Jenő

podrász.

Értesítés.

Üzlethelyi égemet házamnak lebontása és pénzügyi palotává építése miatt legkésőbbben

1906. február hó 15-éig

ki kell ürítenem — más helyiséget pedig nem kaphatok — árukészletem kiadását határoztam el, de neu mint végeladást, mert arra készült silány áruval nem rendelkezem, hanem a nálam megszokott rendezés portékával.

Készletemet tisztelt vevőimnek oly előnyös árban óhajtom három hónap alatt eladni, hogy azt jutányos voltánál fogva, a szükségleten kívül, a közel jövőre is beszerezhetik.

Raktárom a legjobb és legdivatosabb árukkal van felszerelve, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi fedezése.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

SCHÖN SÁNDOR

Sátoraljaújhely.